

Wilde kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*). Foto: Mark Zekhuis, Saxifraga.

Wilde kievitsbloem

Sinds de 21e druk van de Heukels' Flora is er aan de naam Kievitsbloem het adjectief "wilde" toegevoegd; dit om aan te geven dat het hier een oorspronkelijk wilde soort betreft. Aanvankelijk werd er getwijfeld of zo'n fraai bolgewasje hier inheems zou kunnen zijn. In zijn Cruydt-boeck vermeldt Dodo-naeus alleen het voorkomen in tuinen: "*dese bloeme wordt in Vranckrijck niet verre van Orleans in 't wildt groeyende ghevonden: in de hoven van Nederlandt ghebrocht zijnde pleegh daer seer wel te aerden*". De eerste gedocumenteerde vondst buiten tuinen, in een weiland onder Baambrugge, dateert uit 1825. In de Flora Batava (1848) worden, buiten Baambrugge nog zes groeiplaatsen genoemd. Nadat Heimans in 1897 de lezers van *De Levende Natuur* ocriep om groeiplaatsen van Kievitsbloem door te geven, bleek die minder zeldzaam dan gedacht. In alle provincies, Limburg uitgezonderd, bleek ze plaatselijk talrijk voor te komen op 's winters geïnundeerde, 's zomers niet uitdrogende hooilanden of hooiweiden. De opvatting dat het een inheemse wilde soort was won hierdoor meer en meer terrein.

Kievitsbloemen werden al in de 19^e eeuw door de plaatselijke

bevolking in grote hoeveelheden geplukt. De planten werden ook door tuiniers uitgestoken. Sinds 1964 is ze in de provincie Overijssel beschermd. Vanaf 1973 tot het in werking treden van de Wet natuurbescherming in 2017 behoorde Wilde kievitsbloem tot de landelijk beschermde planten. Door intensivering van de landbouw, ontwatering en stadsuitbreiding is Wilde kievitsbloem in Nederland na 1900 sterk achteruit gegaan. Naar schatting is nog 5% van de wilde populatieomvang aanwezig. Wilde kievitsbloem is inheems in de meeste West-, Midden- en Oost-Europese landen. In Scandinavië en de Baltische Staten is ze ingevoerd. In Engeland zijn twijfels over de indigeniteit, maar waarschijnlijk is ze daar al voor 1578 ingevoerd. In België en Tsjechië is ze inmiddels uitgestorven en in de andere Europese landen, met uitzondering van Frankrijk, staat ze op de Rode lijst. De kievitsbloemhooilanden langs het Zwarte Water en de Overijsselse Vecht behoren nu, met de populaties langs de benedenlopen van de Loire en de Elbe, tot de belangrijkste kievitsbloembolwerken van Europa.

Auteur: Ruud Beringen (FLORON)

Oplossing puzzel van pagina 23

1 & 7: Hazelaar 2 & 5: Plataan 3 & 8: Schietwilg 4 & 6: Haagbeuk